

BỘ TƯ PHÁP

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: /TTr-BTP

Hà Nội, ngày tháng năm 2025

TỜ TRÌNH

Về dự thảo Nghị định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế

Kính gửi: Chính phủ

Ngày 01/08/2025, Ban Chỉ đạo Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam đã ban hành Quyết định số 114/QĐ-BCĐTTTC ngày 01/08/2025 về Kế hoạch hành động triển khai xây dựng Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam (Quyết định số 114/QĐ-BCĐTTTC), trong đó, Bộ Tư pháp được giao chủ trì xây dựng Nghị định quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế theo trình tự, thủ tục rút gọn, hoàn thành để kịp thời trình Chính phủ ban hành trong tháng 8 năm 2025. Triển khai thực hiện nhiệm xây dựng Nghị định nêu trên, Bộ Tư pháp đã chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành, cơ quan, tổ chức liên quan xây dựng dự thảo Nghị định quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế (sau đây gọi là “dự thảo Nghị định”).

Bộ Tư pháp xin kính trình Chính phủ dự thảo Nghị định với nội dung cơ bản như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH NGHỊ ĐỊNH

1. Cơ sở chính trị, pháp lý

Ngày 15/11/2024, Bộ Chính trị đã ban hành Thông báo số 47-TB/TW về Kết luận của Bộ Chính trị liên quan đến việc xây dựng Trung tâm tài chính khu vực và quốc tế tại Việt Nam, theo đó, Bộ chính trị đồng ý chủ trương về nội dung: “Thành lập các cơ quan để quản lý Trung tâm tài chính gồm: Cơ quan quản lý, điều hành; cơ quan giám sát; cơ quan giải quyết tranh chấp. Việc thành lập các cơ quan này triển khai thực hiện theo đúng quy định và thông lệ quốc tế, phù hợp với điều kiện Việt Nam.”

Ngày 29/04/2025, Đảng uỷ Chính phủ đã có Tờ trình số 28-TTr/ĐU về Báo cáo, xin ý kiến (bổ sung) về xây dựng Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam.

Liên quan đến vấn đề giải quyết tranh chấp thuộc Trung tâm tài chính quốc tế, Đảng uỷ Chính phủ xin ý kiến Bộ Chính trị về (i) việc mở rộng phạm vi thẩm quyền giải quyết tranh chấp so với Luật Trọng tài thương mại, trừ các quan hệ thực hiện quyền lực nhà nước; (ii) Thiết lập cơ chế cho phép các bên thoả thuận từ bỏ quyền yêu cầu Toà án huỷ phán quyết của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc TTTCQT. Trong trường hợp này, Toà án sẽ không giải quyết yêu cầu của các bên về việc huỷ phán quyết của Hội đồng trọng tài.

Ngày 06/05/2025, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XIII, Bộ Chính trị đã ban hành Công văn số 14719-CV/VPTW về ý kiến của Bộ Chính trị đối với Tờ trình, Báo cáo, xin ý kiến (bổ sung) về xây dựng Trung tâm Tài chính quốc tế tại Việt Nam. Theo đó, Bộ Chính trị có ý kiến như sau: “Cơ bản đồng ý với chủ trương, chính sách nêu tại Tờ trình của Ban Thường vụ Đảng uỷ Chính phủ. Giao Ban Thường vụ Đảng uỷ Chính phủ chỉ đạo các cơ quan nghiên cứu, tiếp thu ý kiến của Bộ Chính trị, ý kiến của các cơ quan (gửi kèm theo) để bổ sung, hoàn thiện Đề án Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam (phải định vị chiến lược rõ ràng, có lối đi riêng, khác biệt, xác định lĩnh vực trọng tâm, phát huy lợi thế so sánh đặc thù, có các chính sách đột phá, vượt trội) để bảo đảm thành công; phối hợp với Đảng uỷ Quốc hội chỉ đạo các cơ quan phối hợp chặt chẽ, khẩn trương hoàn thiện dự thảo Nghị quyết về Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam, trình Quốc hội thông qua tại Kỳ họp thứ 9, Quốc hội khoá XV.”

Ngày 13/05/2025, Văn phòng Chính phủ đã ban hành Thông báo số 226/TB-VPCP về Kết luận của Thường trực Chính phủ về việc xây dựng Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam, trong đó, giao Bộ Tư pháp chủ trì xây dựng Nghị định quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế.

Ngày 27/06/2025, tại Kỳ họp thứ 9 Quốc hội khoá XV, Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 222/2025/QH15 về Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam, khoản 2 Điều 32 Nghị quyết quy định: “Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành các Điều 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 30 và 31 Nghị quyết này.”

Ngày 01/08/2025, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính – Trưởng Ban Chỉ đạo Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam đã ban hành Quyết định số 114/QĐ-BCĐTTTC ngày 01/08/2025 về Kế hoạch hành động triển khai xây dựng Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam (Quyết định số 114/QĐ-BCĐTTTC), Mục II.1.a Kế hoạch hành động và Mục I.7 Phụ lục ban hành kèm theo Quyết định số 114/QĐ-BCĐTTTC giao Bộ Tư pháp chủ trì xây dựng Nghị định quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế theo quy trình thủ tục, rút gọn, hoàn thành trong tháng 8 năm 2025.

2. Cơ sở thực tiễn

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng xác định các mục tiêu cụ thể đến năm 2025, Việt Nam là nước đang phát triển, có công nghiệp theo hướng hiện đại, vượt qua mức thu nhập trung bình thấp; đến năm 2030 là nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; đến năm 2045, trở thành nước phát triển, thu nhập cao. Việc xây dựng Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam có vai trò quan trọng trong việc đạt được những mục tiêu này và giúp Việt Nam nâng cao vai trò trong chuỗi giá trị toàn cầu và tận dụng số hóa để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế.

Cùng với sự phát triển của các dịch vụ tài chính, hoạt động đầu tư kinh doanh trong Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam sẽ đi đôi với nhu cầu giải quyết tranh chấp có quy mô và tính phức tạp cao, liên quan đến nhiều nhà đầu tư, thành viên, các bên có liên quan đến hoạt động trong Trung tâm tài chính quốc tế. Vì thế, Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam cần có cơ chế giải quyết tranh chấp bằng trọng tài hiệu quả, phù hợp với thông lệ quốc tế để đáp ứng nhu cầu và bảo vệ quyền lợi của các nhà đầu tư, thành viên, các bên có liên quan đến hoạt động trong Trung tâm tài chính quốc tế trên nguyên tắc minh bạch, công bằng, khách quan. Cùng với các nội dung đã được quy định tại Luật trọng tài thương mại và Nghị quyết của Quốc hội về Trung tâm tài chính quốc tế, việc quy định về Trung tâm trọng tài thuộc Trung tâm tài chính quốc tế tại Nghị định sẽ cung cấp cơ sở pháp lý rõ ràng hơn trong giải quyết tranh chấp bằng trọng tài, tạo niềm tin và thu hút các nhà đầu tư trên thế giới đến Việt Nam.

Xuất phát từ cơ sở chính trị, pháp lý và cơ sở thực tiễn nêu trên, việc khẩn trương ban hành Nghị định quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế là cần thiết để đảm bảo tính cạnh tranh với các Trung tâm tài chính lớn khác trên thế giới tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các nhà đầu tư, thành viên, các bên có liên quan đến hoạt động tại Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam và đáp ứng yêu cầu về phát triển kinh tế - xã hội của Đảng và Nhà nước.

3. Về trình tự xây dựng Nghị định

Bộ Tư pháp đề xuất Chính phủ cho phép ban hành Nghị định theo trình tự, thủ tục rút gọn với 02 lý do: (1) Căn cứ vào chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính - Trưởng Ban Chỉ đạo Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam tại mục II.1.a Kế hoạch hành động và mục I.7 Phụ lục ban hành kèm theo Quyết định số 114/QĐ-BCĐTTTC; (2) Nghị quyết số 222/2025/QH15 được ban hành theo trình tự, thủ tục rút gọn. Do vậy, theo điểm e khoản 1 Điều 50 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15, dự thảo Nghị định thuộc trường hợp được ban hành theo trình tự, thủ tục rút gọn

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG NGHỊ ĐỊNH

1. Mục đích ban hành Nghị định

Nghị định được xây dựng và ban hành nhằm hướng dẫn thi hành khoản 4 Điều 6, khoản 1.c2. Điều 9, khoản 3 Điều 30 Nghị quyết 222/2025/QH15 quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế. Qua đó, đảm bảo hoàn thiện khung pháp lý và cơ chế giải quyết tranh chấp trong Trung tâm tài chính quốc tế, giúp thu hút các nhà đầu tư trong và ngoài nước, đẩy mạnh tính cạnh tranh của Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam so với các Trung tâm tài chính khác trong khu vực và trên thế giới.

2. Quan điểm chỉ đạo xây dựng dự thảo Nghị định

Dự thảo Nghị định được xây dựng theo các quan điểm chỉ đạo sau đây

2.1. Thể chế hóa đầy đủ, kịp thời, đồng bộ các chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước về thành lập Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam. Trong đó, trọng tâm là thể chế hóa nội dung của các kết luận, thông báo của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Chính phủ về thành lập Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp trong Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam.

2.2. Bảo đảm thống nhất, phù hợp với các quy định của Hiến pháp, Nghị quyết số 222/2015/QH15, Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Luật Trọng tài thương mại và các văn bản quy hướng dẫn chi tiết khác có liên quan.

2.3. Xây dựng các tiêu chí đột phá nhằm từng bước thu hút các chuyên gia trong lĩnh vực giải quyết tranh chấp, các trọng tài viên có uy tín trên thế giới đến làm việc tại Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Bộ Tư pháp đã chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành, cơ quan liên quan thực hiện các công việc sau:

1. Thành lập Tổ soạn thảo dự thảo Nghị định (Quyết định số 2549 /QĐ-BTP ngày 12 tháng 8 năm 2025 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp).

2. Xây dựng hồ sơ dự thảo Nghị định, tổ chức các cuộc họp Tổ soạn thảo.

3. Gửi dự thảo Nghị định xin ý kiến các cơ quan có liên quan theo quy định (Công văn số /BTP-PLQT ngày /8/2025 của Bộ Tư pháp), đồng thời đăng tải lấy ý kiến tại Cổng thông tin điện tử Bộ Tư pháp (đã đăng từ ngày.../.../2025).

4. Trên cơ sở các ý kiến góp ý, thực hiện việc nghiên cứu, tiếp thu, chỉnh

lý, hoàn thiện nội dung dự thảo Nghị định.

5. Thực hiện thẩm định dự thảo Nghị định vào ngày tháng.... năm 2025. Hội đồng thẩm định đã có Báo cáo thẩm định số.../BCTĐ-BTP ngày tháng..... năm 2025.

6. Trên cơ sở ý kiến thẩm định của Hội đồng thẩm định, ý kiến các Bộ, ngành, cơ quan liên quan, Bộ Tư pháp nghiên cứu tiếp thu, chỉnh lý, hoàn thiện dự thảo Nghị định, xây dựng và hoàn thiện hồ sơ dự thảo Nghị định.

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH

1. Phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng của dự thảo Nghị định

1.1. Phạm vi điều chỉnh

Dự thảo Nghị định gồm các nội dung hướng dẫn khoản 4 Điều 6, khoản 1.c2. Điều 9, khoản 3 Điều 30 Nghị quyết số 222/2025/QH15 ngày 27/06/2025 của Quốc hội về Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam. Qua rà soát, nghiên cứu, Bộ Tư pháp nhận thấy như sau:

a) Về nội dung hướng dẫn quy định tại khoản 1.c2 Điều 9 của Nghị quyết số 222/2025/QH15 về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế

Về việc thành lập Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc TTTCQT, khoản 1.c2 Điều 9 của Nghị quyết số 222/2025/QH15 quy định: “*Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế, được thành lập theo quy định tại Luật Trọng tài thương mại...*” và Chương IV Luật Trọng tài thương mại đã có quy định cụ thể, đầy đủ về yêu cầu, điều kiện và trình tự thủ tục thành lập Trung tâm trọng tài quốc tế. Do đó, nội dung này có thể dẫn chiếu theo quy định của Luật Trọng tài thương mại hiện hành. Đồng thời, quy định cụ thể một số nội dung như tiêu chuẩn của trọng tài viên sáng lập và trọng tài viên khác của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế.

Về thẩm quyền giải quyết tranh chấp của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc TTTCQT, khoản 1.c2 Điều 9 quy định Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc TTTCQT có thẩm quyền giải quyết tranh chấp theo thỏa thuận của các bên tranh chấp, trừ các tranh chấp có liên quan đến việc thực hiện quyền lực của Nhà nước. Dự thảo Nghị định quy định hướng dẫn thực hiện nội dung này theo hướng quy định cụ thể các tranh chấp có liên quan đến việc thực hiện quyền lực nhà nước, không thuộc thẩm quyền của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc TTTCQT.

b) Về nội dung hướng dẫn khoản 3 Điều 30 Nghị quyết số 222/2025/QH15 về giải quyết tranh chấp trong hoạt động đầu tư kinh doanh

Về đảm bảo hiệu lực thi hành của phán quyết trọng tài, khoản 3 Điều 30 Nghị quyết số 222/2025/QH15 ngày 27/06/2025 của Quốc hội về Trung tâm tài

chính quốc tế tại Việt Nam quy định cụ thể việc “*Các bên tranh chấp có quyền thỏa thuận từ bỏ quyền yêu cầu Tòa án hủy quyết định công nhận hoà giải thành hoặc phán quyết trọng tài có hiệu lực pháp luật của Hội đồng trọng tài thuộc Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế. Tòa án không giải quyết yêu cầu hủy phán quyết, quyết định của Hội đồng trọng tài khi các bên đã có văn bản thỏa thuận từ bỏ quyền này*”. Dự thảo Nghị định hướng dẫn về hình thức và nội dung của thỏa thuận từ bỏ quyền yêu cầu Tòa án hủy quyết định công nhận hoà giải thành hoặc phán quyết trọng tài có hiệu lực pháp luật nêu trên, đồng thời làm rõ các điều kiện về thời điểm của thỏa thuận giữa các bên.

c) Về nội dung hướng dẫn khoản 4 Điều 6 Nghị quyết số 222/2015/QH15 về áp dụng pháp luật tại Trung tâm tài chính quốc tế

Khoản 4 Điều 6 Nghị quyết số 222/2015/QH15 có quy định về nguyên tắc áp dụng pháp luật tại Trung tâm tài chính quốc tế, theo đó “*Quy chế hoạt động do Cơ quan điều hành được ưu tiên áp dụng để giải quyết các vấn đề liên quan đến phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng của Quy chế hoạt động đó.*”. Dự thảo Nghị định quy định hướng dẫn thực hiện nội dung này. Đồng thời, dự thảo Nghị định làm rõ nội dung, đối tượng điều chỉnh của Quy chế hoạt động và nguyên tắc ban hành Quy chế hoạt động đó.

d) Về nội dung hướng dẫn Điều 31 Nghị quyết số 222/2015/QH15 về quản lý, giám sát đối với Trung tâm tài chính quốc tế

Điều 31 Nghị quyết số 222/2015/QH 15 quy định: “*Việc quản lý, giám sát tại Trung tâm tài chính quốc tế thực hiện theo thông lệ quốc tế, dựa trên rủi ro*”. Bộ Tư pháp nhận thấy quy định tại Điều 31 nêu trên liên quan đến quản lý, giám sát hoạt động của Trung tâm tài chính quốc tế thuộc phạm vi điều chỉnh của dự thảo Nghị định về thành lập Trung tâm tài chính quốc tế do Bộ Tài chính chủ trì soạn thảo, không liên quan tới Trung tâm trọng tài quốc tế cũng như việc giải quyết tranh chấp tại Trung tâm trọng tài quốc tế. Do vậy, nội dung này đã được thảo luận tại các cuộc họp liên ngành (ngày 05/8/2025, ngày.....) và nhận được sự nhất trí cao của các thành viên Tổ soạn thảo Nghị định về việc đề nghị đưa nội dung này vào Nghị định về thành lập Trung tâm trọng tài quốc tế do Bộ Tài chính chủ trì soạn thảo.

1.2. Đối tượng áp dụng

Đối tượng áp dụng của dự thảo Nghị định bao gồm: (i) Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế, các trọng tài viên thuộc Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế; (ii) Các Thành viên Trung tâm tài chính quốc tế, các nhà đầu tư, tổ chức, cá nhân có liên quan đến hoạt động đầu tư, kinh doanh và giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế; (iii) Cơ quan điều hành thuộc Trung tâm tài chính quốc tế, cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan.

2. Bộ cục dự thảo Nghị định

Dự thảo Nghị định gồm 04 Chương, 12 Điều, cụ thể:

- Chương I. Quy định chung;
- Chương II. Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc trung tâm tài chính quốc tế
- Chương III. Áp dụng pháp luật và giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế
- Chương IV: Điều khoản thi hành

3. Nội dung cơ bản của dự thảo Nghị định

Dự thảo Nghị định quy định các nội dung khoản 4 Điều 6, khoản 1.c2 Điều 9, khoản 3 Điều 30 Nghị quyết số 222/2025/QH15, cụ thể như sau:

3.1. Về phạm vi điều chỉnh (Điều 1)

Nghị định quy định về việc thành lập, hoạt động của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế Việt Nam và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế Việt Nam.

3.2. Về đối tượng áp dụng (Điều 2)

Đối tượng áp dụng là: (i) Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế Việt Nam; (ii) Các Thành viên Trung tâm tài chính quốc tế, các nhà đầu tư, tổ chức, cá nhân có liên quan đến hoạt động đầu tư, kinh doanh và giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế; (iii) Cơ quan điều hành thuộc Trung tâm tài chính quốc tế; cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan.

3.3. Nhóm vấn đề liên quan đến việc thành lập, tổ chức, hoạt động của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế (Điều 3, Điều 4, Điều 5 và Điều 7)

Việc thành lập, hoạt động và chấm dứt Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế quy định theo hướng phù hợp với quy định của pháp luật về trọng tài thương mại, Nghị quyết số 222/2025/QH15 ngày 27/06/2025 của Quốc hội về Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam. Đồng thời, quyền và nghĩa vụ của Trung tâm trọng tài quốc tế được quy định phù hợp với quy định của pháp luật về trọng tài thương mại.

3.4. Về thẩm quyền của Trung tâm trọng tài quốc tế (Điều 6)

Dự thảo Nghị định quy định rõ thẩm quyền của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế có thẩm quyền giải quyết tranh chấp theo thỏa thuận giữa các bên liên quan đến hoạt động đầu tư, kinh doanh tại Trung tâm tài chính quốc tế theo quy định pháp luật trọng tài và quy tắc trọng tài do Trung tâm trọng tài quốc tế ban hành. Như vậy, các vấn đề về quy tắc tổ tụng trọng tài, điều

lệ trọng tài do Trung tâm trọng tài quyết định; các bên trong tranh chấp tự thỏa thuận các vấn đề về ngôn ngữ, lựa chọn luật áp dụng.

Về thẩm quyền giải quyết tranh chấp theo thỏa thuận của các bên tranh chấp, trừ các tranh chấp có liên quan đến việc thực hiện quyền lực của Nhà nước, Bộ Tư pháp xin được làm rõ các phương án đề xuất tại Mục VI Tờ trình này.

3.5. Tiêu chuẩn của Sáng lập viên, Trọng tài viên trong Trung tâm trọng tài quốc tế (Điều 8)

Trên cơ sở quan điểm về việc cần có các tiêu chí đột phá nhằm từng bước thu hút các chuyên gia trong lĩnh vực giải quyết tranh chấp, các trọng tài viên có uy tín trên thế giới đến làm việc tại Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam, Điều 8 dự thảo Nghị định quy định rõ tiêu chuẩn của Sáng lập viên, theo đó những người có đủ các tiêu chuẩn sau đây có thể làm Sáng lập viên của Trung tâm Trọng tài quốc tế (i) Có năng lực pháp luật dân sự, năng lực hành vi dân sự đầy đủ theo quy định của Bộ luật dân sự; (ii) Có trình độ đại học trở lên; (iii) Có trình độ tiếng Anh đáp ứng yêu cầu giải quyết tranh chấp bằng trọng tài trong Trung tâm tài chính quốc tế; (iv) Có ít nhất 05 năm kinh nghiệm thực tiễn về giải quyết tranh chấp bằng trọng tài liên quan đến lĩnh vực đầu tư, kinh doanh và (v) Là thành viên của một Trung tâm trọng tài được thành lập theo quy định của pháp luật Việt Nam.

Đồng thời, dự thảo Nghị định quy định rõ Trung tâm trọng tài quốc tế quy định các tiêu chuẩn đối với trọng tài viên của mình.

3.6. Nhóm vấn đề về áp dụng pháp luật và giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế (Điều 9 và Điều 10)

Thứ nhất, về nguyên tắc áp dụng pháp luật trong Trung tâm tài chính quốc tế, Quy chế hoạt động do Cơ quan điều hành ban hành được ưu tiên áp dụng để giải quyết các vấn đề liên quan đến phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng của Quy chế. Cơ quan điều hành thuộc Trung tâm tài chính quốc tế được ban hành Quy chế hoạt động hoặc văn bản tương đương khác để quy định cụ thể về tổ chức, vận hành đối với các thành viên thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và hoạt động của các thành viên, nhà đầu tư, cơ quan, tổ chức có liên quan trong Trung tâm tài chính quốc tế. Nội dung của Quy chế không trái với Hiến pháp, điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên, tuân thủ thông lệ và tiêu chuẩn quốc tế, bảo đảm thống nhất với các nguyên tắc, chính sách cơ bản quy định tại Nghị quyết số 222/2025/QH15 ngày 27/06/2025 của Quốc hội về Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Nghị quyết này.

Thứ hai, về hiệu lực của Quyết định công nhận kết quả hoà giải thành, quyết định, phán quyết của Hội đồng trọng tài, trong trường hợp các bên thỏa thuận giải

quyết tranh chấp tại Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế, các bên tranh chấp có quyền thỏa thuận từ bỏ quyền yêu cầu Tòa án hủy quyết định công nhận hoà giải thành hoặc phán quyết trọng tài có hiệu lực pháp luật của Hội đồng trọng tài thuộc Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế. Tòa án không giải quyết yêu cầu hủy phán quyết, quyết định của Hội đồng trọng tài khi các bên đã có văn bản thỏa thuận từ bỏ quyền này.

Đồng thời, thỏa thuận từ bỏ quyền yêu cầu Tòa án hủy quyết định công nhận hoà giải thành hoặc phán quyết trọng tài có hiệu lực pháp luật của Hội đồng trọng tài thuộc Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế là một phần của thỏa thuận trọng tài theo quy định của pháp luật trọng tài thương mại và cần đáp ứng các điều kiện sau:

- a) Có hình thức phù hợp với quy định tại Điều 16 Luật Trọng tài thương mại;
- b) Không thuộc các trường hợp thỏa thuận vô hiệu quy định tại Điều 18 Luật Trọng tài thương mại.
- c) Được lập trước thời điểm một Bên nộp yêu cầu hủy phán quyết, quyết định của Hội đồng trọng tài ra Tòa án.

3.7. Những nội dung cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính

Dự thảo Nghị định quy định rõ ràng, cụ thể về điều kiện thành lập Trung tâm trọng tài quốc tế, tiêu chuẩn Trọng tài viên trong Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế, thủ tục đơn giản, dễ thực hiện, giúp cho việc triển khai thi hành các nội dung này khả thi, rõ ràng, minh bạch.

3.8. Những nội dung phân quyền, phân cấp

Dự thảo Nghị định không quy định nội dung về phân quyền, phân cấp cho các cơ quan.

4. Về tính tương thích với điều ước quốc tế

Dự thảo Nghị định không có nội dung trái với các điều ước quốc tế có liên quan mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên.

5. Về bảo đảm yêu cầu quốc phòng, an ninh

Dự thảo Nghị định quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế bám sát quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, bảo đảm các yêu cầu về quốc phòng, an ninh.

V. DỰ KIẾN NGUỒN LỰC, ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM CHO VIỆC THI HÀNH NGHỊ ĐỊNH

Kinh phí tổ chức thi hành Nghị định được đảm bảo từ nguồn ngân sách nhà

nước, nguồn kinh phí huy động hợp pháp khác theo quy định pháp luật.

Về thủ tục hành chính, quy định thủ tục thành lập Trung tâm trọng tài quốc tế và thủ tục cấp giấy phép thành lập tại khoản 1 Điều 3 dự thảo Nghị định phát sinh một nội dung mới trên cơ sở thủ tục hành chính hiện hành theo quy định của pháp luật về trọng tài thương mại, cụ thể là việc bổ sung giấy tờ kèm theo chứng minh đủ điều kiện của Trọng tài viên tại Trung tâm trọng tài quốc tế về trình độ ngoại ngữ, đây là quy định phù hợp, đáp ứng yêu cầu để Trọng tài viên làm việc tại Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế.

Dự kiến Nghị định khi được ban hành thì các cơ quan, tổ chức thuộc đối tượng điều chỉnh có trách nhiệm thực thi, không phát sinh thêm bộ máy, biên chế trong tổ chức thi hành Nghị định.

VI. NHỮNG VẤN ĐỀ XIN Ý KIẾN CHÍNH PHỦ

Trong quá trình soạn thảo dự thảo Nghị định, Bộ Tư pháp nhận thấy có 02 nội dung lớn cần xin ý kiến Chính phủ, cụ thể như sau:

1. Việc hướng dẫn Điều 31 Nghị quyết số 222/2025/QH15 về quản lý, giám sát đối với Trung tâm tài chính quốc tế

Theo Quyết định số 114/QĐ-BCĐTTTC, Bộ Tư pháp được giao nhiệm vụ xây dựng Nghị định quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Điều 31 của Nghị quyết số 222/2025/QH15. Điều 31 Nghị quyết số 222/2015/QH 15 quy định: *“Việc quản lý, giám sát tại Trung tâm tài chính quốc tế thực hiện theo thông lệ quốc tế, dựa trên rủi ro”*.

Bộ Tư pháp nhận thấy quy định tại Điều 31 nêu trên liên quan đến quản lý, giám sát hoạt động của Trung tâm tài chính quốc tế thuộc phạm vi điều chỉnh của dự thảo Nghị định về thành lập Trung tâm tài chính quốc tế do Bộ Tài chính chủ trì soạn thảo, không liên quan tới Trung tâm trọng tài quốc tế cũng như việc giải quyết tranh chấp tại Trung tâm trọng tài quốc tế. Do vậy, nội dung này đã được thảo luận tại các cuộc họp liên ngành, Tổ soạn thảo và nhận được sự nhất trí cao của các thành viên Tổ soạn thảo Nghị định về việc đề nghị đưa nội dung này vào Nghị định về thành lập Trung tâm tài chính quốc tế do Bộ Tài chính chủ trì soạn thảo.

2. Về nội dung hướng dẫn khoản 1.c2 Điều 9 Nghị quyết số 222/2025/QH15 về giải quyết tranh chấp trong hoạt động đầu tư kinh doanh

Về thẩm quyền giải quyết tranh chấp của Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc TTTCQT, khoản 1.c2 Điều 9 Nghị quyết số 222/2025/QH15 quy định: *“Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế, được thành lập theo quy định tại Luật Trọng tài thương mại, có thẩm quyền giải quyết tranh chấp theo thỏa thuận của các bên tranh chấp, trừ các tranh chấp có liên quan đến việc thực hiện quyền lực của Nhà nước.”*

Nội dung quy định trên đây liên quan đến phạm vi thẩm quyền giải quyết tranh chấp của Trung tâm trọng tài và nội dung dự thảo Nghị định có quy định hướng dẫn thi hành quy định này. Hiện nay, có 02 Phương án về vấn đề này:

Phương án thứ nhất: Các tranh chấp không thuộc thẩm quyền giải quyết của Trung tâm trọng tài quốc tế:

- a) Tranh chấp hành chính;
- b) Tranh chấp lao động;
- c) Các tranh chấp thuộc thẩm quyền riêng biệt của tòa án Việt Nam theo quy định tại khoản 1 Điều 470 Bộ Luật Tố tụng dân sự.

Phương án thứ hai: Các tranh chấp không thuộc thẩm quyền giải quyết của Trung tâm trọng tài quốc tế:

- a) Tranh chấp hành chính;
- b) Các tranh chấp thuộc thẩm quyền riêng biệt của tòa án Việt Nam theo quy định tại khoản 1 Điều 470 Bộ Luật Tố tụng dân sự.

Qua nghiên cứu, đánh giá thực tiễn ở Việt Nam và tham khảo kinh nghiệm các nước, **Bộ Tư pháp đề xuất lựa chọn Phương án thứ nhất** bởi các lý do sau:

- Trung tâm trọng tài quốc tế được thành lập để giải quyết các tranh chấp liên quan đến hoạt động đầu tư, kinh doanh tại Trung tâm tài chính quốc tế, do đó chỉ nên giới hạn trong lĩnh vực thương mại và đầu tư.

- Việc mở rộng thẩm quyền của Trung tâm trọng tài quốc tế sang các lĩnh vực về lao động, hành chính, đất đai, hôn nhân và gia đình, bảo vệ người tiêu dùng là không phù hợp với thực tiễn.

- Qua nghiên cứu các Trung tâm trọng tài quốc tế tại 08 Trung tâm tài chính quốc tế trên thế giới cho thấy, hầu hết các Trung tâm trọng tài quốc tế tại các Trung tâm tài chính quốc tế chỉ có thẩm quyền giải quyết tranh chấp liên quan đến lĩnh vực đầu tư, kinh doanh (cụ thể là 7/8 trung tâm, Trung tâm tài chính quốc tế Abu Dhabi (ADGM), Trung tâm tài chính quốc tế Anstana, Trung tâm Tài chính London; Trung tâm tài chính Singapore, Trung tâm tài chính Hong Kong, Trung tâm tài chính quốc tế Frankfurt); chỉ riêng Trung tâm trọng tài quốc tế Dubai (DIFC) có thêm thẩm quyền giải quyết tranh chấp lao động;

Trên đây là Tờ trình về dự thảo Nghị định quy định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế, Bộ Tư pháp xin kính trình Chính phủ xem xét, quyết định./.

(Xin gửi kèm theo (i) Dự thảo Nghị định về Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế và việc áp dụng pháp luật, giải quyết tranh

chấp tại Trung tâm tài chính quốc tế; (ii) Ý kiến của các Bộ, ngành, địa phương liên quan; Phụ lục về nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế về thẩm quyền của các Trung tâm trọng tài trong Trung tâm tài chính quốc tế của một số nước).

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng CP, các Phó TTg;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tài chính;
- Lưu: VT, PLQT (15).

BỘ TRƯỞNG

Nguyễn Hải Ninh